

PDB Name: Holdstock-Popel

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 28.2.2007

Modification Date: 28.2.2007

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Robert Holdstock - Popel
(Ashes)

Popel, jen popel -
musíte do něho šťourat a hrabat?
Maso a kost tam nejsou, ber kde ber -
Sylvia Plathová: „Lady Lazarus“

Jsem Joseph Questel: zabiják. Slyšeli jste už o mně? Doufám, že ano. Nikoliv proto, abych uspokojil své přeceňované ego, ale proto, že pokud jste ještě neslyšeli o Josephu Questelovi, potom jste v naší překrásné galaxii nejspíš jedini.

Někteří lidé mi říkají „Bestie“. Radši mám „Questel“. A už vůbec se mi nelíbí označení „sadista“. Byl jsem však nazván i „Sadistou Questelem“, a to mě trochu dopálilo.

Jmenuji se Kevin Karr. To je falešná identita, pod níž se skrývá zabiják. Často nosím paruku a výrazné šaty. Výstřední oděv odvádí pozornost od obličeje.

Kolik lidí z těch, kteří vás upoutají na chodníku nebo v metru, vás upoutá svou tváří? Ani jeden? Jistěže.

Lidská rasa je přece sbírkou umělých vláken oživených beztvářými záhyby růžového masa.

Naštěstí pro mě.

Existuje triadvacet galaktických novin. Některé z nich jsou deníky, některé týdeníky a jiné se zase objevují jen vzácně, podle toho, co je zrovna ve zprávách.

A ve zprávách jsem já. Jsem k vidění na každé titulní straně, každý den, každý měsíc, každý rok.

Já, Questel, zabiják nevinných a bezmocných dětí. Moje fotografie, můj pohyb, můj sadismus, moje vina. Všechno to tam stojí vyvedené v černé, červené a bílé; rozmazané fotografie, ostré karikatury. Takže mi neříkejte, že jste o mně ještě neslyšeli, a neříkejte, že jste mě ještě neviděli. Já jsem životní styl. Stejně jako je životní styl Rainer i Lazlo. A Queron a Boór Badalwi. A Jones a mytický galaktický nýmand major Findik.

Všichni zabijáci, všichni nenávidění... a všichni ti hlavní. Ve zprávách.

Každý má na starost nějakou práci. Já jsem terčem nenávisti. Nic si ze mě nedělejte, já jsem jenom dvojrozměrný nervák a můj vysílací čas se krátí.

A já utíkám a utíkám a oni mě stíhají a všude, kam se vydám, mě najdou. Není úniku.

Mohu se na okamžik oddat sebelítosti? Odpustíte mi, když se pokusím tu svou nenávist vůči všem a vůči všemu vysvětlit? Jen do toho, vezměte má slova a stravte je, nakrmte s nimi svou nenávist, přiřaďte si je k obrázkům a k líčení toho, co jsem já, Questel, napáchal během své válečné kariéry ve válce osmnáct set dvacet sedm.

Mně to nevadí. Je to moje práce. Bud' mě berte, nebo nechtě být.

Možná vás překvapí zjištění, že jím, že spím, že miluji... ano, že miluji. Existuje něco jako láska?

Miluji temnotu. Opravdovou láskou. Mou nejčistší láskou bylo malé podkroví v zaprášeném a zanedbaném domě na planetě Kónika. Sdílel jsem tu tmou ještě s jednou krysou. Žili jsme si v našem temném koutě jako ve vatě a dělili se o jídlo a o svou lásku.

Krysa v podkroví. Když ta krysa zemřela, přestěhoval jsem se. Ta tma je tam pořád a čeká na mě.

Když jdu po ulici, pozná mě někdo jen zřídka. Tvář se mi změnila a převlek plní svůj úkol. Procházím nepovšimnut A přeci mne pokaždé najdou. To mi vysvětlete!

Ženám se podle všeho zdám okouzlující. Je to zřejmě tím, že se do jisté míry chovám jako mladík.

Před čtyřiceti lety, zamlada, jsem ženy okouzloval z jiného důvodu. Tehdy to bylo tím, že jsem se do jisté míry choval jako dospělý.

Ženy, které jsem okouzloval, byly stejné jako já.

Tohle mi vysvětlete!

Pochutnávám si na lidském mase, jak jsem si na něm podle filmů a dokumentů pochutnával za války. Jen s tím rozdílem, že tehdy jsem zabíjel a nyní už pouze vychutnávám ten pocit. Jednou o ně přijdu, o právo kochat se chutí ženského masa.

Nebude mi chybět. Maso je maso. Olíznu si paži a budu předstírat.

Předstírání je koneckonců mým denním chlebem. Právě to mě drží na svobodě.

Na svobodě všude, jen ne ve svých myšlenkách.

Nikdy jsem se neoženil a teď už se ani nikdy neožením. Nikdy už neudělám nic z toho, na co má člověk právo, neboť už na nic právo nemám. Mám pouze právo spasit se útekem. A to mi jde dobře, to ano.

Až na to, že mě pokaždé najdou. Vysvětlete mi to někdo.

Upřímně řečeno to ani vysvětlit nepotřebuji a nakonec vám řeknu proč. Předtím se ale ještě na chvíli zastavte a představte si slunce, modrobílé slunce, jak se pomalu a majestátně rozpíná vesmírem na počátku své pouti vstříc nově. Na tuto hvězdu pomyslete a pomyslete na mě.

Když jsem byl na Timeslow, na malé a zastrčené planetě ve hvězdokupě Dračího ohně, byl jsem šťastnější než kdy v životě.

Na Timeslow jsem našel Joni a nádherný pocit izolace. Vichřice, které bičovaly povrch planety, mi byly rodinou, a krupobití, jež se vrhlo na malé město, ve kterém jsem bydlel, mi bylo matkou i otcem. Milha a písek mi byly tím nejpohodlnějším šatstvem.

V anonymitě jsem chodil, v pohodlí bydlel. Na Timeslow jsem byl Kevin Karr a Joseph Questel byl démon žijící v mém stínu. A na Timeslow jsou stíny vidět jen málokdy.

Kdysi jsem zavraždil miliardu nevinných lidí. Podrobností není zapotřebí. Zavraždil jsem je strašlivým způsobem, mnoho z nich svými vlastníma rukama. Starce jsem rdousil. Existují záběry na mě přímo při činu. Ždímám jim ze svíjejícího se těla život a neusmívám se. Když je dokonáno, nechám tělo sklouznout na studenou zem a jen tak tam stojím a chvíli, než ten film skončí, by člověk málem řekl, že si ani neuvědomuji, co jsem udělal.

A já bych přísahal, že ten mrtvý dýchá, ovšem to mrtví dělají často; nebo ne?

V televizních novinách mám svůj vlastní pořad.

Jmenuje se „Pátrání po Josephu Questelovi“. Dávají ho večer od jedenácti do čtvrt na dvanáct a má znělku, ve které jsem poznal koncert Fredericka Darzela v podání současného elektroharfisty Davida Forbese. Forbesovu hudbu mám rád, ale daleko spíše jeho interpretaci rané hudby jedenadvacátého století než jeho vlastní skladby. Jednou jsem ho slyšel hrát na koncertě. Hrál svoji interpretaci Menuetu G-dur. To je skladba napsaná před několika sty lety. Bylo to příšerné, ovšem hudba psaná tehdy je hrubá a přízemní a nemá žádnou melodii.

Když koncert skončil, vyvolali ho kvůli předavku.

„Děkuji vám, dámy a pánové,“ řekl. Usmál jsem se ze svého sedadla v zadní řadě. Měl jsem ruce připravené k potlesku, neboť se mi jeho hudební vystoupení líbilo. „Děkuji vám, mnohokrát vám děkuji. Byli jste skvělé publikum. S radostí vám zahraji předavek. Je to kousek, který jsem převzal z Darzelova koncertu a nazval jsem ho ‚Questelova duše‘, protože je plný nenávisti a arogance a povrchní krásy, ale přitom má i odporný podtext.“

Tuto skladbu pokaždé hrají ve zprávách předtím, než začne pořad. Potom se před kamerou objeví seschlý mužík s prořídými šedivými vlasy a rozrušeným hlasem začne o překot líčit, kam až pátrání po mně za posledních čtyřia dvacet hodin pokročilo. Potom ukazují záběry mrtvých těl na planetě, na níž jsem se zbavoval lidí, které jsem zabil. Potom pořád ten stejný kousek filmu, na kterém zabíjím toho starce a vypadám, jako bych si vůbec nic neuvědomoval, těsně před koncem toho filmu.

Komentář zní: „Pátrání po Josephu Questelovi, duševně nemocném, který osobně připravil strašlivou smrt více než miliardy nevinných žen a dětí a sám při ní osobně asistoval, dnes pokročilo až sem na Timeslow. Je to poprvé, co se Joseph Questel rozhodl na Timeslow ukrýt. Během dne agenti Pátracího svazu pronikli do hlavních měst na planetě a pokusili se Questela zaskočit nepřipraveného, což se jim však nepodařilo. Abychom vám připomněli, jakého člověka to vlastně svaz stíhá, následuje film pořízený agentem na Troně, koncentrační planetě, kde čekala tyto nevinné strašlivá smrt...“

Když se zprávy o tom, že agenti dorazili na Timeslow, vysílaly podruhé, byl jsem už ve vesmíru, na světelné roky daleko od této planety.

Byl jsem zoufale sám. Joni zůstala na Timeslow a já ji už nikdy neměl spatřit.

Během pouhých několika hodin byla moje šťastná samota narušena a já, odkázán při mučivých dnech a nocích pouze na své vzpomínky, jsem znovu hledal, kde se ukrýt.

Dokonce i tehdy jsem si silně uvědomoval ony nesrovnalosti, ony podivné věci, které se děly stále znovu a znovu.

Jako kupříkladu můj výraz tváře poté, co jsem zabil toho starce...

To, jak ten mrtvý dýchal - nebo to tak vypadalo.

To ráno, kdy jsem tak spěšně opustil Timeslow, začalo špatně a stejně tak i pokračovalo. Nejdříve tady byla ta noční můra. Vždycky mám noční můry, když se probudím před úsvitem a potom znovu usnu.

Tehdy se ta noční můra vynoří, jako kdyby Číhala na hranici mezi vědomím a nevědomím, a mohla se přes ni dostat jenom v tomto polospánku...

Je to zlý sen, ve kterém zabíjím tři lidi. Vypadá to takhle: je tam temná, obrovská zahrada a ke mně utíká obrovský pes. Otevírá a zavírá tlamu, jako kdyby štěkal, ale žádný zvuk se neozývá. Když po mně skočí s tlamou dokořán, aby mi rozsápal hrdlo, já ho zastřelím z malé pistole a on padne bezvládně k zemi.

Oba měsíce jsou vysoko a já vidím velký, honosný dům. V jednom pokoji na horním patře se svítí. Vysoké borovice se kymácí ve větru a skřípou. Jedna se nedávno vyvrátila a teď leží na trávníku a pomalu dokonává.

Běžím k domu a srdce mi buší. Otevřu si okno, vlezu dovnitř a najdu schody; nahoru po schodech, divoce tlukoucí srdce mi nad každým stínem a nad každým zvukem poskočí, a potom přijdu k místnosti, kde jsou mírně pootevřené dveře.

Otevřu je a vkradu se dovnitř - jsou tam dvě postele, v jedné někdo nedávno ležel a v té druhé sedí nahá žena a hledí na mě. Potom se otočím čelem vzad a tam je muž v pyžamu - v nice drží kovovou tyč, kterou mi máchne po obličejí. Střelím ho do prsou a on se zajíkně a vyzvrátí poměrně značné množství krve. Žena ječí. Jak muž padá, udeří znovu a tyč mi sklouzne po čele dolů a rozbije pistoli, kterou držím v nice.

Žena pořád ječí. Utíkám k ní a jednu jí vrazím, ale ona ječí stále dál. Zpanikařím a vytáhnu nůž a rychleji podříznu hrdlo. Skácí se dozadu.

Kdosi vejde dveřmi a já ve zmatku hodím nůž, aniž bych se vůbec podíval, kdo tam je. Když skočím k oknu, ohlédnou se a na podlahu se pomalu hroutí malé děvčátko, jemuž trčí rukojeť mého nože z hrudi. V tu chvíli se s křikem probouzím, neboť ve snu padám z okna a to je ta poslední kapka.

Ten sen se mi zdál už mnohokrát, ovšem jenom když jsem v onom časně ranním polospánku. Obvykle jsou moje noční můry horší, mnohem horší. Vidím obrovské zástupy lidí, jak kráčíjí pomalu ke mně a já si vybírám jednoho tady, jednoho támhle, a ti jsou potom odvedeni do mého domu. Ostatní jsou nahnáni na popraviště někde jinde a povražděni podle choutek velících důstojníků. Těch několik, které jsem si vybral, zabíjím sám; cítím, jak se lámou kosti, poslouchám zalykající se výkřiky, s nimiž jim mezi napuchlými rty beznadějně vyprchává z těla život.

Tuhle noční můru mívám také často. Nebyla o nic lepší, ani když se to všechno doopravdy dělo, když to byla skutečnost.

Proč člověk povraždí miliardu nevinných lidí? Řekli byste, že ten, kdo je něčeho takového schopen, je schopen také na tuto otázku odpovědět. A přece žádnou odpověď nemám. Nedokážu na tuto otázku odpovědět, i když jsem ve svém nitru pátral po odpovědi řadu dlouhých let.

To je další nesrovnalost.

A Joni...

To poslední ráno na Timeslow jsem se probudil s křikem. Joni tam byla, držela mě a já jsem si pomalu začal uvědomovat, že se mi to jenom zdálo.

Bezhlesně jsem zaklel, vylezl z postele a celý roztřesený přešel k oknu. Joni mi přinesla kávu a noviny. „Pojď ještě do postele.“

Podíval jsem se na ni. Byla moc krásná, kyprých tvarů a tmavé pleti. Měla na ženu tu správnou výšku a v černém županu, který měla na sobě, vypadala velice domácky. To mě přitahovalo ze všeho nejvíc.

Vlezl jsem na postel a podíval se na noviny.

„Proboha...“

„Co se stalo?“ Popíjela kávu a četla zadní stranu. Na titulní straně byl malý nadpis: „Pátrání po Questelovi zasáhlo až do sektoru patnáct, konkrétně na Timeslow a Timequick, dvě planety nejbližší ke středu Cápriónu.“

„Ale nic,“ řekl jsem. A ona vylezla na postel a položila mi hlavu na prsa.

„Určitě se něco stalo. Nikdy nekleješ a teď jsi zrovna zaklel. Takže co se stalo?“

„Timeslow obsadili agenti.“

„Ale ti přece nejdou po tobě!“ Posadila se a dívala se upřeně na mě. „Kevine, netrap se tak pořád. Na Timeslow po tobě přece nikdo nejde. Ti jdou po tom hajzlovi Questelovi; Ti nemají čas na takové drobné zločince, jako jsi ty.“

Drobné zločince! Kdyby tak věděla.

Něco z mých myšlenek se nejspíš prodralo do výrazu tváře. Zeptala se: „Zase se ti zdál ten strašný sen? O tom, jak jsi zabil tu malou holčičku?“

„Ano,“ řekl jsem. O té noční můře jsem jí už předtím vyprávěl a přesvědčil jsem ji, že utíkám proto, že jsem malou holčičku skutečně zabil, samozřejmě nešťastnou náhodou, jenomže to tak potom nevypadalo.

Pochopila to, ale odpor v ní ustoupil před opatrovatelským instinktem.

„Vždyť to už bylo tak dávno, Kevine. Přece si nemůžeš myslet, že by po tobě pořád ještě šla policie.“

„Já už nevím, co si mám myslet,“ řekl jsem. Posadila se a mírně dopáleně zavrtěla hlavou.

„Já nevím. Každý by si myslel, že jsi Joseph Questel a ne Kevin Karr... hej...“

Bleskem jsem byl z postele dole a u okna a držel se parapetu, jako kdyby na něm závisel můj život.

Vzpomínám si, jak mi v duchu všechno vířilo a ječelo. Za oknem bylo město zahalené v šedivé mlze. Nad střechami se míhala vznášedla, z oken vyhlížely obličejy - skrz tu mlhu jen růžové šmouhy. A nad nimi všemi, sto stop nad betonovou vozovkou, jsem civěl do jitra já a cítil, jak se propadám vstříc šílenství.

Pokaždé je to stejné! Jako by ve mně ten slovní obrat vyburcoval myšlenky, aby mě začaly děsit dvojnásob než doposud. Každý by si myslel, že jsi Joseph Questel... a jakmile to jednou někdo vyslovil,

byl jsem znovu Joseph Questel, se vzpomínkami stejně živými, jako kdyby se to všechno událo den předtím. Ten obrat teď už byl bezmála běžný, byla z něj ošklivá, jízlivá poznámka, která dokázala vrátit minulost v syrových vizích plných násilí.

Další podivná věc...

O něco později, na lodi směřující od Timeslow, jsem seděl v hale a zaskočeně hleděl na Joni, která se objevila v průlezu a s úsměvem vyrazila posadit se ke mně. Dlouho jsem jenom seděl a zíral na ni, aniž bych slyšel slova, která jsem viděl, že říká.

Za ní jsem v okně, vyhlížejícím na nekonečnou prázdnotu vesmíru, viděl jakéhosi starce, muže s úplně šedivými vlasy a s tváří ztrhanou vyčerpáním. Stín muže, který byl kdysi na pohled velice okouzlující. Když jsem odvrátil hlavu od okna, muž se také podíval jinam a mně chvíli trvalo, než jsem si uvědomil, na koho se to vlastně tak upřeně dívám.

Tehdy jsem zavřel oči. Když jsem byl na Timeslow, nikdy jsem svůj stín nespatriil. Teď už jsem věděl proč - sám jsem se stal svým vlastním stínem a mé tělo bylo stejně mrtvé, jako kdyby se vůbec nikdy nenarodilo.

„Kevine... poslouchej mě...“

Poslouchal jsem Darzelův koncert. Zněl mi v duchu a já viděl oči toho, kdo ho hrál. Brnkal na struny elektroharfy a zpíval. Mezi tóny, které pluly audiosálem, jsem slyšel útržky jeho písně: Questelova duše... duše zlá... krásná na pohled... v nitru zvrácená.

„Proč jsi letěla se mnou?“ zeptal jsem se Joni.

„Já jsem věděla, že to zkusíš a zmizíš odsud. Jenže jsem tě nemohla jen tak nechat odletět.“

Zasmál jsem se. „Vždyť jsem přece odletěl.“

„Z Timeslow ano. Ale ode mě ne.“ Natáhla se a vzala mě za pravou ruku. „Já nechci, abys ode mě ještě někdy odešel. Já tě přece miluju, Kevine, copak nevíš ani to?“

Otupěle jsem přikývl. Šedovlasý muž v okně mě sledoval nezúčastněným pohledem. V duchu jsem si řekl: Povraždil jsi celé národy. Jak ti je?

Muž v okně řekl: Je mi, jako by se to nikdy nestalo.

Jenže ono se to stalo. Protože si na to vzpomínám.

Nevzpomínám si, že bych se narodil. Znamená to snad, že se to nestalo?

Myslím, že jsem se nenarodil. Člověk tak zlý jako já se nemohl narodit z těla ženy. Muž v okně vypadal sklesle.

Joni řekla: „Kevine, řekni mi, proč se tolik bojíš. Teď už mně nic nezabrání v tom, abych s tebou zůstala, a já musím vědět, proč se všech tak bojíš. Proč se chováš tak zvláště, když něco řeknu. Proč, Kevine?“ Asi hodinu poté jsem nechal její ruku vyklouznout ze své a odvrátil se od místa na pohovce, kde seděla a dívala se na mě.

Během této hodiny jsem dospěl k rozhodnutí. Rozhodl jsem se, že zničím všechno, na čem mi kdy záleželo. Že řeknu Joni, kdo jsem. Že jí to řeknu a tím ji zničím. Jinak to ale nešlo.

Z onoho trýznivého proslovu, v němž jsem se poprvé od války někomu přiznal, že jsem Joseph Questel, si nevybavuji vůbec nic. Vybavuji si jen to, že když jsem pověděl Joni všechno, na co jsem se zmohl, opřel jsem se do křesla a čekal.

Joni se rozesmála.

Kdyby začala ječet, kdyby začala zvracet, kdyby zemřela... to bych pochopil, to bych unesl. Kdyby mi prostřelila hlavu, byl bych šťastný člověk.

Ona se rozesmála.

„Ty trdlo, ty blázne jeden hloupá.“ Zlobila se. „To sis myslel, že jsem tak naivní, že ti uvěřím tuhleto ... pohádku? Ach jo, Kevine, ty mě teda štveš!“

„Já nechápu, co je na tom k smíchu,“ řekl jsem dopáleně. „Vždyť jsem ti právě řekl, že jsem člověk, kterého v téhle galaxii nenávidíš ze všech nejvíce. Čekal jsem, že mnou budeš opovrhovat. Nebo že přinejmenším nic neřekneš a odejdeš. A ty se směješ!“

Dlouze a upřeně se na mě zadívala. Pohlédl jsem jí do očí, ale uhnul jsem pohledem jako první.

Představoval jsem si, že v okně vidím Forbese, jak hraje na elektroharfu. Tóny ulpívaly na skle jako kapky deště a jak stékaly dolů, vykreslovaly obrysy mrtvých lidí. Za Forbesem upíral šedovlasý muž se

skleslými rameny pohled do prázdna. Za ním seděl jakýsi obtloustlý neznámý člověk a zkoumavě po něm pokukoval.

Joni mi řekla: „Podle mě si opravdu myslíš, že jsi Joseph Questel.“

Usmál jsem se. „Ne tak nahlas - prosím tě.“

„Kevine...“ uspořádala si myšlenky. „Questel, Joseph Questel - abych se vyjádřila naprosto jasně...

Joseph Questel není skutečná osoba. Je jenom vymyšlený. Přisahám ti, Kevine. Questel a všichni ti ostatní - Jones, Lazlo i Rainer... to jsou vymyšlení lidé.“ Na chvíli se odmlčela, abych její slova vstřebal. A zakončila svou řeč: „Nikdo jako Joseph Questel neexistuje. To ví přece každý!“

Kdysi, když jsem byl hodně malý, ještě než jsem začal zabíjet lidi a nenávidět haši překrásnou galaxii, jsem měl jednoho hrdinu. Chodil jsem jako on, mluvil jako on, oblékal se jako on a choval se jako on. Dokonce jsem začal i uvažovat jako on. Právě díky jeho charakteristickému uvažování jsem tak lehce prošel základním vzděláním. Vděčil jsem tomu člověku za hodně.

Potom mi kdosi řekl, že ten člověk ve skutečnosti neexistuje, že je to jenom smyšlená postava a že jsem to vlastně ve skutečnosti celou dobu věděl, ale rozhodl jsem se to ignorovat.

Bylo mi špatně několik týdnů.

Na lodi vzdalující se ze sektoru patnáct jsem se právě dozvěděl o sobě, že neexistuji, že jsem smyšlená postava. Smyšlené postavy samozřejmě žijí ve své vlastní mysli, ve svých vlastních smyšlených světech... jenže tohle byla skutečnost a já se právě dozvěděl, že v této skutečnosti nejsem.

Bylo mi strašlivě špatně, ale znovu na mě dolehly ony nesrovnalosti, zvláštní věci... věci, které vůbec být zvláštní neměly.

A ze všeho nejzvláštnější bylo to, že by Joni byla tak hluboce přesvědčená o tom, že Joseph Questel není skutečná osoba. Kdo měl tedy pravdu, ona, nebo já?

Řekl jsem: „Joni, ten člověk na tom půlhodinovém filmu na videu - Pátrání po Josephu Questelovi. To jsem přece já! Podívej se na mě, Joni, poznej mě přece!“

Joni se zasmála. „To vůbec nejsi ty. Vážně, Kevine! Všechno si to jenom představuješ - nevím, co se stalo, ale rozhodně ti začíná trochu přeskakovat.“

Slyšel jsem Darzelův koncert a Forbesův tichý hlas: Questelova duše - arogantní, ohyzdná.

Slyšel jsem, jak koncert sílí ve forte, tóny harfy jak se násobí v obrovském prostoru koncertní síně a ze stěn a ze stropu se rozléhá jejich poselství.

Allegro - vztek!

„Přeskakovat? Kristepane! Přece se poznám, když vidím na videu sám sebe. Přece poznám, když vidím sám sebe, jak mě ženou z planety na planetu... všude, kde jsem se zastavil, mě našli...“

„Ale nikdy tě přece nechytí.“

„Ještě ne. Ale jednou to přijde a jím se to podaří.“

Zavrtěla hlavou. „Ty nejsi Joseph Questel. Ten člověk na tom videu, to vůbec nejsi ty. Proč pořád tvrdíš, že to jsi ty?“

„Protože se na tom videu poznám!“ A ten člověk na tom videu, to jsem byl já.

„Ten člověk na tom videu vůbec jako ty nevypadá. Hele, Kevine. Já ti vysvětlím to, co z toho chápu.

Joseph Questel je smyšlená postava, vymyšlená pro obyvatelstvo té naší čím dál větší galaxie, aby všichni zaměřili svoje emoce na Questela a na ty ostatní - abychom si měli jak ventilovat nenávisť, jestli chceš. A taky to funguje! Proto to tak je. Titulní stránky, přečpané články o pár nenáviděných jedincích, video plné zpráv o nich - a miliardy inteligentních lidí na stamiliardách hvězd se můžou do těch bytostí vcítit a nenávidět je. A můžou se dohadovat; kde se Questel objeví příště? A tak dále. Výdělečný vedlejší efekt. Ale hlavně, Kevine, hlavně ventil pro naše emoce. Sice fikce, ovšem fikce, která se díky našim myšlenkám zhmotnila a začala existovat.

Ale ne takhle...“ poklepala mi na ruku. „Ne doopravdy. Takže tvrdíš, že jsi nějaká odporná nelidská zrůda, kterou vytvořilo naše společné podvědomí?“

Na to jsem neodpověděl. Zablýskl jsem v jejích očích náznak nejistoty, cítil jsem, jak ruku na okamžik odtáhla.

Ta možnost byla děsivá.

Děsivá.

V životě každého člověka musí někdy nastat chvíle, kdy pochybuje o jakémkoliv smyslu své existence. Pocit marnosti pouhého bytí nakonec dolehne na nás na všechny - a někteří se ho už nezbaví a zmizí v odloučení.

U mě se pocit marnosti nedostavil nikdy. U mě to bylo ještě něco lepšího.

Já na lodi, která letěla od Timeslow a mířila... někam... já v hale této lodi začal pochybovat o své vlastní existenci.

Pianissimo. Do vytracena.

Joni byla pryč. Viděl jsem obtloustlého neznámého v odrazu haly, jeho hlavu, jak se vznáší nad opěradlem mého křesla a jeho samotného, jak stejně jako já hledí do černočerné prázdnoty. Zničehonic se usmál.

„Ty jsi Questel,“ zavolal přes prázdnou halu. „Nevypadáš sice jako Questel na tom videu, ale já jsem tě poznal. Ta žena říkala nesmysly.“

Fortissimo. Rychle tlukoucí srdce. Viděl jsem Forbese, jak se s narůstající hlasitostí své hry pohnul a možná si v duchu řekl: Tady Questelovi buší srdce při pohledu na to, jak ty hromady mrtvých shazují kdesi do jámy... Allegro, vivace. Odpudivě.

Řekl jsem muži s kulatou tváří: „Já nevím, kdo jsem.“

Zasmál se. Vidím ho před sebou, jak zaklání hlavu a jak nutí smích z hrdla. Potom znovu zvažněl.

„Questel. Zabiják. Poznal jsem tě.“

Přešel jsem přes místnost až tam, kde se rozvaloval na pohovce. Díval se, jak jdu k němu, oči drobné a přimhouřené, obličej kulatý a vlhký. Kombinézu měl kolem pasu povolenou.

„Neboj, Questele. Já nejsem práskač. Vím o tobě něco, protože to vím i o sobě. Chápeš to? Nebo to mám říct ještě jednou? Vím, co jsi zač, protože to jsem taky. Kristepane, tys musel udělat něco fakt brutálního, že jsi válečný zločinec.“

„Brutálního,“ říkám a přikyvuji. „Milion brutálních věcí. Zabíjel jsem a líbilo se mi to.“

„Ty jsi tančil s ďáblem!“

Nerozuměl jsem. Viděl můj nechápavý výraz a vysvětlil mi to. „Nezavraždil jsi milión lidí, stejně jako jsi netančil se Satanem... to je fuk. Copak mě nepoznáváš? Mysli, Questele. Mysli. Pořad na videu, kolem jedenácti v noci.“

Nepoznal jsem ho.

„Rainer,“ řekl. Viděl jsem, že to není on - alespoň tedy ne ten Rainer, kterého jsem znal. „Rainer osobně. To jsem já. Máme toho hodně společného. Questele...“

„To máme,“ řekl jsem. „Ten tvůj zločin byl stejně strašný jako ten můj, ale stokrát zvrhlejší.“

Přikývl, pořád ještě se samolibým úšklebkem na tváři. „Zvrhlejší? Jasně. Jsem ten nejhorší zvrhlík ze všech... i když je zvláštní, že už si jako zvrhlík nepřipadám. Není to zvláštní, Questele? Byl jsem zvrhlík - podle nich - třicet let a najednou zvrhlík nejsem... nepřipomíná ti to něco, Josephe?“

Připomínalo. Znovu mě napadla ona otázka. Proč člověk zavraždí miliardu nevinných lidí? Vzpomněl jsem si na to, jak jsem nedokázal na tuto otázku odpovědět, na svůj odpor při myšlence, že jsem spáchal ten zločin, který jsem spáchal.

Znovu jsem se podíval na Rainera, na toho nestoudně rozšklebeného tloušťka. Upíral pohled prese mě ven z okna. Obrátil jsem se, abych se podíval také. Blížila se hvězda. Překrásná modrobílá hvězda, která se tetelila a plála namodralou září, jak si od ní loď přebírala energii při blízkém průletu.

Hvězda na konci svého života, která však ještě stále měla povstat jako legendární fénix v krátké a okouzlující záplavě ohně a rozepnout svou náruč prázdnotou v kouli záření a světla... aby zašla vznešenou smrtí a vyhasla na šedivý, mrtvý popel.

Bylo mi smutno. Fénix ožil.

Rainer řekl: „Žádné noční můry, Questele?“

„Noční můry...? Jo, noční můry mám.“ Řekl jsem mu (nevím, proč jsem se vůbec obtěžoval, ale řekl jsem mu to) o své denní noční můře.

Pokrčil rameny. „Tak to je ono. Ošklivej zločin, moc ošklivej zločin. Skoro vražda. To se stalo.“

Questele. To se doopravdy stalo.“

Zavrtěl jsem hlavou. „To je jenom zlej sen. Já jsem zabil mnohem víc než jen tři lidi.“

Rajner se ušklíbl. „Zabil jsi tři lidi. Proto tě teď trestají válečnými zločiny.“

Nechápal jsem, o čem to mluví. Řekl: „Chytili tě, Questele. Kdysi dávno... tě chytili.“

„Nikdy mě nechytily. Právě proto utíkám. Proto utíkám už sedm let. A proto budu utíkat pořád dál.“

Allegro. Forte. „Proto se nemůžu nikdy usadit na jednom místě, nikdy najít klid. Proto jsou moje noci plné hrůzy, pohledů na smrt, puchu rozkladu a výkřiků lidí, co ještě sice nejsou úplně mrtví, ale co jsou přesto upáleni. Proto jsem odletěl z Timeslow, proto o mně pravidelně dávají na videu pořad, kvůli kterému mě lidé nenávidí, jsou ze mě zhnusení, pátrají po mně... Takže podle tebe mě chytili?

Kristepane - moje tělo by bylo . na kousky po celém vesmíru, kdyby mě chytili. Co ti by za to dali, aby mě chytili, Rainere, co ti by za to dali.“

„Chytili tě,“ řekl Rainer lhostejným hlasem. „Před sedmi lety. Za to ti ručím. Hele, Questele, já tohleto dělám jenom pro tvoje vlastní dobro, říkám ti to proto, aby aspoň jeden člověk jako já dostal šanci nepromarnit svůj život tak nesmyslným útekem.“ Byl tak klidný, byl si tak jistý. Já jsem cítil slzy v očích i to, jak ve mně zdravý rozum víří a já nad ním ztrácím vládu čím dál víc. Stejně jako u Joni jsem cítil zcela zřejmou pravdu, a přece jsem nemohl, nemohl přistoupit na to, co říkal.

„Jak by mě mohli chytit?“

Křičel jsem a jak jsem tak křičel, on se posadil a rozkřičel se na mě také a buclatým prstem na mě přitom ukazoval. „Chytili tě, Questele, a vymazali ti minulost, a udělali z tebe Questela, válečného zločince. Člověka se strašlivejma vzpomínkama - vzpomínkama, který tě mají potrestat za to, co jsi udělal těm třem lidem. A ty teď jseš ten válečnej zločinec, jenže se skrz to prodírají drobný vzpomínky, útržky, který si vybavuješ z toho svého předchozího života, vzpomínky, který k tobě proklouznou, zrovna když to nejvíš čekáš. A já, Josephe... měj se mnou trochu slitování. Já nejsem žádné zvrhlej zabiják. Ale myslím si, že jsem - nebo spíš jsem si to myslel ještě před pár dny. Myslel jsem si, že jsem psanec, co utíká proto, že spáchal strašlivej zločin - svým způsobem stejně strašlivej jako ten tvůj. Takhle se to dělá, Questele, takhle se teď trestá. Pořádní darebáci jako ty a já musejí věčně utíkat. A čím horší zločin, tím horší zločin si myslíš, že jsi spáchal a s ním na tom útěku musíš žít.

To víš, Questele, že když člověk utíká před zákonem tři roky, tak že je stejně emocionálně a fyzicky a psychicky poškozený a potrestaný, jako kdyby si odkroutil osmdesát let v base na Marsu nebo na Treze? Víš to? A jak dlouho jsi utíkal ty? Sedm let? To byl tvůj trest, Questele, to byl tvůj trest. Jenže ono to nekončí, Questele, zatím to pořád ještě nekončí. Možná to ani neskončí, dokud neumřeš! Budeš si pořád myslet, že po tobě jdou, a proč? Protože bude tvoje jméno v novinách, na videu, všude. A pokaždé, když uvidíš tu neznámou tvář, co má Questel, uvidíš svoji vlastní, protože ti to takhle vštíplí. A pokaždý, když ty a ty dva tři tisíce dalších Questelů, co jsou na světě, všichni na útěku, pokaždé, když dorazíte na nějakou planetu, tak vyjdou nové zprávy.

Každý jste někde jinde, všichni, stejně jako všichni ti Rainerové, všichni ti Lazlové a všichni ti Findikové. Roztroušení po celém vesmíru... jenže jste pod dohledem, a všude, kam někdo z vás dorazí, jsou chlapi bez tváře, co mají plno různých zaměstnání a mezi ně patří taky sledovat tebe a ty tvoje jmenovce; a ti tě uvidí a uvidí i planetu, na kterou jsi dorazil, a rozhlásí: „Questel je tady“.

A ty vyrazíš zase dál.“

Chvilí mlčel. Motory lodi na krátký okamžik s burácením ožily a potom utichly pod hranici vnímání.

„Pořád dokola. Věčný útek. Kvůli zločinu, který jsi nespáchal, zločinu, který je horší než ten, který jsi skutečně spáchal a za který tě trestají.“

Najednou se opřel do křesla. Oči se mu zamžily. „Já už utíkám třicet let. A najednou jako by mi někdo strhl roušku z očí, a já... vidím, jaké to všechno předtím bylo, a celý ten důvod, co jsem kvůli němu utíkal, že je jenom iluze. Je to náhoda, to, že se ta rouška zvedla. Určitě se to nemělo stát. Jenže se to stalo a mně je z toho teď zle, Questele. Je mi fakticky zle z toho, že jsem utíkal před ničím a kvůli ničemu. Proto ti tohle všechno říkám, Josephe. Třeba ti můžu pomoci, abys nepromarnil život... třeba...“ Zavrtěl hlavou. „Ale s největší pravděpodobností máš v sobě reflex, abys všechna ta data, co jí teď dávám, odmítnul. Ale jednou budeš cítit totéž, co já, protože snad nebudeš utíkat věčně. Jednou se zvedne rouška i tobě a ten trest ti skončí. Jenže potom už nebudeš takový jako předtím.“

Neřekl už ani slovo, jen seděl opřený v křesle a hleděl do prázdna. Tolik jsem mu chtěl věřit a přesto, jak sám řekl, můj rozum nebyl schopen přijmout to, co mi řekl. Přitom však část mé mysli zkoumala to, co

mi povídal, a z této temnoty se vynořil jeden klíčový pocit: moje existence přece musí mít ještě nějaký smysl kromě toho, že si mám odpykat trest. A čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem věděl, že musí existovat ještě něco, něco, co mi Rainer i přes všechna ta svá pátrání a dohady nedokázal říci. Něco... co by mělo smysl!

Měl jsem pravdu. Když se ohlédnu zpátky na ten den, kdy jsme seděli v hale a světlo z nestálého slunce vrhalo roztržené stíny po stěnách, vidím, jak i tehdy bylo všechno přichystané na mé definitivní rozhodnutí.

Joni jsem neřekl, co jsem se dozvěděl. Ne snad proto, že bych si nebyl jist, zda tomu věřím nebo ne, ale zkrátka... proč bych jí to měl říkat? Naoko jsem přistoupil na to, co řekla, a přesvědčil ji, že jsem nervózní a že mi povolily nervy, a že si potřebuji odpočinout, a proto že jsem jí řekl, že jsem Questel. Uvěřila mi.

„Tak se schováme na úplném konci galaxie, na nějaké zastrčené pusté planetě, kde nebude nic, jenom my dva,“ a objala mě a s úsměvem mi prohrábla vlasy. „Ty můj šedovlasý trestanče, ty můj krásný, vyděšený zlatý mužíčku. Jenom si pamatuj, že tě miluji.“

Oči zavřené, úsměv tak šťastný, plné a vlhké rty se tiskly k mým a my jsme s těly propletenými navzájem bojovali s proudy přítomnosti a zmizeli jsme ze světa, ztratili se, jak se jenom můžou ztratit milenci někde tak daleko od vesmíru, jako je stav zvaný nebe daleko pro mne.

Druhý den ráno, když spala, jsem jí jemně zatlačil jehlu do krční žíly a vpravil do ní smrtelnou dávku jedu. Škubala sebou ve smrtelném spánku a já ji líbal na rty tak dlouho, až její tělo ztuhlo a z očí jí vytryskly slzy, jako by se jí po smrti zdálo o životě, který jsem jí zabránil prožít.

Ted, když se moje existence pomalu blíží ke konci, mi v mysli plane oheň.

Cítím nesmírný soucit s onou modrou hvězdou tam kdesi v prázdnu, s hvězdou, kterou navštívil krátce stroj z jiné planety a připravil ji o nepatrné množství oné uhasínající energie. Na klesající křivce grafu, kterým je život, jsme to slunce a já bratři.

S podivem je, že tato klesající křivka v tuto chvíli míří prudce vzhůru. Její vrchol je však přede mnou a za tím vrcholem už je jenom tma.

Popel.

Na videu se objevil nový spot.

Před kamerou sedí mladý muž oblečený v rouchu vyššího Služebníka galaxie a předčítá ze zjevně prázdných papírů. Děsivá fakta, která musí ohlásit, se naučil z paměti.

„Záhadný vrah udeřil na Valliantu, malé planetě ve hvězdokupě Žlutých sluncí. Několik stovek zákonodárců bylo otráveno tafrinem a jejich těla byla zohavena. Tímto počet obětí muže, který se podepisuje K. K., přesáhl počet jednoho tisíce.“

Byly získány informace ohledně totožnosti vraha, kterým je pravděpodobně Joseph Questel, muž stíhaný pro zločiny, úchylny a nelidské napáchané během války osmnáct set dvacet sedm.“

A takhle to pokračovalo dál. A dál.

Musel jsem se smát. Bylo mi jedno, že právě veřejně odhalili mou totožnost. Bylo mi jedno, že mě polapí jako hmyz do síťky.

Pomstil jsem se za svůj nesmyslný útěk, za svůj zničený život. Ano, věřil jsem Rainerovi - s každým dalším dnem jsem mu věřil čím dál víc. Přinutil jsem se mu věřit. A s každým dalším dnem ve mně sílil pocit jakéhosi hlubšího, nedefinovaného poslání.

Ohně planou a natahují spáry. Divoce se ženou k vrcholu...

A já už kupodivu nemyslel na hudebníka s elektroharfou, na kterou brnká a uráží mě elegantními pohyby citlivých prstů a hudbou líčící zrůdu.

Oplakával jsem slunce, které bylo z mého pokoje vidět jako zářící zdravé slunce, na roky ještě vzdálené nově, která právě pohlcovala část vesmíru větší než sluneční soustava, v níž jsem se ukrýval.

Mám v sobě nutkání. Nevšiml jsem si ho, dokud jsem nezačal zabíjet. A mohu ještě podotknout, že jsem ty mrtvoly nezohavoval s potěšením, ale že jsem to tím vylepšoval čistě kvůli svým galaktickým divákům. Nenávisť se přece musí udržovat. Všichni máme svoji práci.

Občas myslím na Rainera. S tím jeho úšklebkem a s těmi jeho slzami. Šťastný člověk na vrcholu smutku. Ztracená, bloudící duše. Když se v naší galaxii rozhlédnu kolem sebe po všech těch planetách a po

lidstvech, po vlekcoucích se nákladních lodích, po posádkách a po cestujících, po sluncích a po lidech, kteří po nich chodí (neboť my v naší pokročilé a překrásné galaxii po sluncích chodíme), vidím jenom ztrhané tváře.

Podoba člověka se prý mění. Za oněch pradávných dob, které známe jako temný středověk, byl člověk vysoký, pokud přesáhl pět stop a pět palců. V jedenadvacátém století dosahoval vysoký člověk výšky šesti stop a šesti palců.

Člověk třicátého století se však od svých předchůdců neliší ve fyzických proporcích. Mám na fotografii svého prapraprapradědečka. Má nádherný knír a je bez šatů, jak bylo tehdy zvykem.

Sedí se svou ženou. Oba dva jsou zachyceni na trojrozměrném lesklém povrchu na vrcholu života, v sedmašedesáti... a oba dva se usmívají.

Když se rozhlížím kolem sebe při chůzi pojízdými ulicemi a mezi mrakodrapy, kde přeskakují z jedné budovy na druhou vzdušné rychlovlaky, nejsem schopen najít ani jednu usměvavou tvář.

Jenom stíny, temné vrásky... a zastírané obavy.

Často si říkám, že jsem možná naprosto běžný typ člověka.

Já, Questel, kterého štváli přes celou galaxii, aniž by ho vlastně kdo kdy vůbec pronásledoval. Možná je takových jako já spousta. I Joni by jednoho dne začala před někým utíkat.

Já jsem ji před tím zachránil. Doufám.

Člověk přišel o oněch čtyřicet svalů, díky nimž se dokáže usmívat. Oněch šedesát, díky nimž se umí mračit, pořád má. Kdysi bylo z pohledu tělesné energie méně vyčerpávající se usmívat než mračit. Ted' už člověk nemá na výběr.

Na výběr už nemá ani modré slunce, žluté z odstupu dvaceti let do minulosti.

Nutkání ve mně sílí. Snažím se ho potlačit, ale oni mi ho vštípili. Přitom vím, že to takto nedokážu ovládnout. Že je to jenom pocit marnosti.

Jsem připraven na onu finální vraždu, na onen fatální výbuch zuřivého vzteku (výbuch, oheň rozpínající náruč chladem) vrcholícího ničivým běsněním novy. A potom... šedý, mrtvý popel. Studený a spálený. Se zlomeným vazem roztažený na betonovém chodníku. Ovšem nikoliv v minulosti.

Není snad pravda to, že minulost je nejdůležitější částí lidského života? V minulosti je člověk pořád naživu. Čím dál svět spěje vstříc budoucnosti, tím kratší část života si lidé pamatují, až z člověka nakonec zůstane důležitá jenom smrt.

V galaxii vyhasíná hvězda a já si přeji, abych tam byl a zemřel s ní. Dokoná ve stejnou chvíli jako já, ale přesto, z pohledu z mého úkrytu, vyhasne až za dvacet let.

Z odstupu milionu světelných let je tato hvězda nesmrtelná. Téměř.

Zítřka večer dokončím svůj vštípený program, splním úkol, k němuž celý můj život směřoval.

Umělé vzpomínky, pronásledování, zoufalství... úleva, nevyhnutelné prohlédnutí, to všechno vedlo k jedné jediné věci.

K vraždě.

K vraždě, kterou spáchá Kevin Karr alias Joseph Questel. K vraždě jedné rodiny.

Plán Programátorů vyšel téměř na minutu přesně. Pořád ještě nemohu uvěřit, že byl Rainer jenom tím posledním kolečkem v soukolí, že to byl hlas Programátora, který ve mně všechna ta kolečka roztočil přesně tak, jak měl.

Pořád ještě nemohu pochopit, proč jsem byl přesvědčen o tom, že jsem Joseph Questel. Jaký měl tento klam účel, pokud to snad nebylo proto, aby se ze mě stal pěšák v téměř božských rukou, anonymní šachový kámen na kraji šachovnice, nenáročný, který čeká a dá se snadno ovládat, neboť ovládat duši vystavěnou ze smyšlených výjevů a uměle vykonstruovaných obav je snadné.

Bydliště muže, jehož jsem měl zabít, jsem navštívil třikrát. Pokaždé jsem se pokusil jít dovnitř a vysvětlit mu, že ho brzy připravím o život, ale ani jednou jsem to nedokázal. Dokážu to až naposledy, kdy onen skutek vykonám.

Bude to tak, jak se mi o tom zdálo?

Vídal jsem ve snu jasnozřivý výjev, vizi jasnovidce zasazenou do mé mysli proto, abych znal každý pohyb jako repliky divadelního kusu nebo jako noty partitury?

Možná od Darzela?

Dům je velký a vlčák zlý. Muž uvnitř je vážný, ale jeho žena i dcera jsou bezstarostné a šťastné. Jenom ony možná mají oněch čtyřicet usmívajících se svalů v obličeji.

Proto zemřou.

A v naší překrásné galaxii muži bez tváří přesunou šachovou figurku nad krabičku stojící hned vedle šachovnice - a vhodí ji spolu s ostatními sebranými aktéry dovnitř.

přeložil Tomáš Richtř

Pozn. překl.: V textu bylo použito úryvku z básně Lady Lazarus v českém překladu Jana Zábrany.

POZN. REDAKCE: Téměř všechny povídky Roberta Holdstocka, které stojí za přečtení, již česky vyšly. Měli jsme trochu problém najít takovou, která není zastaralá a nebyla dosud u nás vydána.

Nakonec jsme zvolili Popel, který patří k autorovým nejstarším povídkám a vyšel ve sbírce The Valley of the Statues. Robert Holdstock s jejím českým otištěním nejprve váhal, protože se k ní už nerad hlásí.

My si ale myslíme, že i po téměř třiceti letech od svého vzniku má Popel stále sílu a hodnotu.